

RUN Au 2022-03-02

Uppdrag att utreda möjlighet att
bedriva serviceresor i egen regi

Bakgrund

Arbete med upphandling av serviceresor påbörjades hösten 2021

(Anropsstyrd allmän kollektivtrafik, sjukresor för hela länet, färdtjänst och riksfärdtjänst för kommunerna – Lycksele, Malå, Nordmaling, Norsjö, Skellefteå, Sorsele, Storuman, Vilhelmina och Åsele)

Länstrafiken avbröt upphandling med motiveringen

- Bristande konkurrens
- Fordonsmodellen behöver ses över
- Prismodellen behöver ses över

Länstrafiken bjöd in till ny upphandling - under kvalificeringstiden pågick arbete med att uppdatera upphandlingsmaterialet utifrån identifierade behov då upphandlingen avbröts

Planerad tilldelning planerades till slutet av maj

Utredningsuppdrag

Utifrån den kraftigt ökande kostnadsnivån delvis kopplad till en bristande konkurrens bedömdes behov finnas av att utreda möjligheterna till att bedriva serviceresor i egen regi göras.

Länstrafiken gavs utredningsuppdraget att skyndsamt redovisa uppdraget.

Utredningsuppdraget skulle minst, men ej begränsat till, omfatta

- Möjliga organisatoriska lösningar
- Om det finns olika förutsättningar att bedriva trafik i egen regi kopplat till olika fordonstyper
- Om det finns samordnings-/samverkansmöjligheter med ambulansverksamheten
- Vilka ekonomiska effekter trafik i egen regi skulle medföra
- Juridiska aspekter kopplat till drift i egen regi

Utredningens resultat

Möjliga organisatoriska lösningar

- Av de tre olika organisatoriska lösningar som utredningen analyserat (särskilt aktiebolag, resultatenhet inom Bussgods i Norr AB och resultatenhet inom Länstrafiken) så är resultatenhet som är att rekommendera

Om det finns olika förutsättningar att bedriva trafik i egen regi kopplat till olika fordonstyper

- Om verksamhet i egen regi ska bedrivas så bör den omfatta både specialfordon och transport med personbilar. Detta då samordning mellan dessa fordonstyper är betydande och då samordningsgraden och kostnaderna för serviceresorna i annat fall skulle öka

Utredningens resultat

Om det finns samordnings-/samverkansmöjligheter med ambulansverksamheten

- Det finns framtida möjligheter till utvecklad samordning med ambulansverksamheten. Detta gäller framför allt i syfte att säkerställa att ambulans används endast till den typ av transporter som kräver ambulans.
- Utvecklad samordning med ambulansverksamheten är inte avhängigt av beslut om drift i egen regi utan detta arbete kan och bör etableras oavsett.

Utredningens resultat

Vilka ekonomiska effekter trafik i egen regi skulle medföra

- Länstrafikens beräkningsunderlag baseras på tre olika scenarios
- För att motivera overhead kostnaderna så är den kritiska massan ca 20 fordon och 25 anställda.
- Slutsatsen är dock att drift i egen regi inte är kostnadseffektivt då volymerna på respektive ort är små och volymen blir utspridd över ett relativt stort geografiskt område beroende på scenario. Beräkningarna bygger på de volymer som ingick i upphandlingen, dvs ej färdtjänst i de kommuner som ej är anslutna till beställningscentralen.
- Uppstartstiden för verksamhet i egen regi är ca 12 månader
- Ett beslut om drift i egen regi skulle påverka taxibranschen i betydande omfattning – hur stor denna påverkan skulle bli varierar dock utifrån vilken service som finns på orten idag.

Utredningens resultat

Juridiska aspekter kopplat till drift i egen regi

- Det finns inga legala hinder för att Region Västerbotten att fatta beslut om att verksamheten ska bedrivas i egen regi.
- Det finns inte heller några hinder för att kommunerna i länet även fortsättningsvis skulle kunna överlåta sin färdtjänst till en sådan verksamhet
- Verksamhet i egen regi skulle kräva tillstånd att utöva yrkestrafik med taxi
- Någon i ledande ställning behöver ha tillstånd att bedriva taxiverksamhet vilket innebär kompetensutveckling av befintlig personal eller rekrytering av person med dessa kunskaper
- Den personal som ska arbeta i verksamheten (förarna) behöver ha taxiförarlegitimation

Utredningens resultat

Övrigt

- Bemanning är en utmaning där Västerbotten utpekas som speciellt påverkad
- Begränsad konkurrens i många områden i Västerbotten
- Lokal service varierar stort mellan olika delar av länet – liten privat marknad förutom i Umeå och Skellefteå. Den samhällsbetalda delen varierar vad gäller procentuell andel av företagets omsättning från ca 35 – 40 % till 100 %

Utredningens resultat

Inkomna anbud vid den förnyade upphandlingen gav inte skäl att rekommendera drift i egen regi

Genom kollektivtrafikmyndighetens ansvar att verka för en god taxiförsörjning så ska drift i egen regi ses som en sista utväg.

I nuläget har marknaden i Västerbotten visat sig fungera med tillräcklig konkurrens

Rekommendation att genomföra analys av det slag som gjorts i utredningen bör göras inför varje upphandling

Att fler kommuner i länet ansluter sig till beställningscentralen bedöms vara den mest avgörande frågan för att hålla nere kostnaderna för serviceresor i länet